

คู่มือการจดทะเบียนพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติ ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๙

■ ความเป็นมา

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้เริ่มถ่ายโอนภารกิจงานจดทะเบียนพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 6 ตุลาคม 2546 เฉพาะการจดทะเบียนพาณิชย์ในกิจการค้าที่เป็นพาณิชย์กิจบางประเภท และในปี 2551 ได้ถ่ายโอนงานจดทะเบียนพาณิชย์ ครบทุกประเภทพาณิชย์กิจให้ อบจ. เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร โดยในภูมิภาค ให้มีผลตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม 2551 และในเขตกรุงเทพมหานคร ให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2551

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้กำหนดเป้าหมายที่จะถ่ายโอนภารกิจงานจดทะเบียนพาณิชย์ จากองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ไปสู่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทั่วประเทศ ในต้นเดือนมกราคม 2554 ซึ่งการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าว จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการในการยื่นจดทะเบียนพาณิชย์ ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และผู้ประกอบการสามารถนำหลักฐานการจดทะเบียนพาณิชย์ไปใช้ในการทำธุรกรรมได้

■ ผู้มีหน้าที่จดทะเบียนพาณิชย์

ผู้มีหน้าที่จดทะเบียนพาณิชย์ คือ บุคคลธรรมดาคนเดียว หรือหลายคน (ห้างหุ้นส่วนสามัญ) หรือนิติบุคคลรวมทั้งนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่มาตั้งสำนักงานสาขาในประเทศไทย ซึ่งประกอบกิจการค้าอันเป็นพาณิชย์กิจตามที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด

■ กิจการค้าที่เป็นพาณิชย์กิจที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์

ผู้ประกอบการกิจการค้าดังต่อไปนี้ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ คือ

1. การทำโรงสีข้าว และการทำโรงเลื่อยที่ใช้เครื่องจักร
2. การขายสินค้าอย่างเดียวหรือหลายอย่าง
3. นายหน้าหรือตัวแทนค้าต่างซึ่งทำการเกี่ยวกับสินค้า
4. การประกอบหัตถกรรมหรืออุตสาหกรรม และขายสินค้าที่ผลิตได้
5. การขนส่งทางทะเล การขนส่งโดยเรือกลไฟ หรือรถยนต์ประจำทาง การขนส่งโดยรถไฟ การขนส่งโดยรถราง การขนส่งโดยรถยนต์ประจำทาง การขายทอดตลาด การรับซื้อขายที่ดิน การให้กู้ยืมเงิน การรับแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การซื้อหรือขายตัวเงิน การธนาคาร การประกันภัย การทำโรงรับจำนำ และการทำโรงแรม

6. ขาย ให้เช่า ผลิต หรือรับจ้างผลิต แผ่นซีดี แถบบันทึก วิดีทัศน์ แผ่นวีดิทัศน์ ดีวีดี หรือแผ่นวีดิทัศน์ระบบดิจิทัล เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการบันเทิง

7. ขายอัญมณี หรือเครื่องประดับซึ่งประดับด้วยอัญมณี

8. การซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การบริการอินเทอร์เน็ต การให้เช่าพื้นที่ของเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย การบริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

9. การให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้อินเทอร์เน็ต

10. การให้บริการฟังเพลงและร้องเพลงโดยคาราโอเกะ

11. การให้บริการเครื่องเล่นเกมส์

12. การให้บริการตู้เพลง

13. โรงงานแปรรูป แกะสลัก และการทำหัตถกรรมจากงาช้าง การค้าปลีก การค้าส่งงาช้าง และผลิตภัณฑ์จากงาช้าง

ในกรณีที่ผู้ประกอบการค้าเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือบริษัทมหาชนจำกัด ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ประกอบกิจการค้าตาม (1) - (5) จะได้รับการยกเว้น ไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ แต่หากประกอบกิจการค้าตาม (6) - (13) ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ด้วย

■ สถานที่จดทะเบียนพาณิชย์

1. ผู้ประกอบกิจการค้าที่มีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ยื่นจดทะเบียนได้ที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานเขตที่สำนักงานแห่งใหญ่ของกิจการค้าตั้งอยู่

2. ผู้ประกอบกิจการค้าที่มีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในต่างจังหวัด ยื่นจดทะเบียนได้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ จะสามารถยื่นจดทะเบียนพาณิชย์ ณ เทศบาล หรือ อบต. ที่กิจการค้าของตนเองตั้งอยู่เมื่อได้มีประกาศแต่งตั้งเทศบาล/อบต. เป็นสำนักงานทะเบียนพาณิชย์ โดยจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป

■ กำหนดระยะเวลา การจดทะเบียนพาณิชย์

ผู้ประกอบกิจการค้าต้องยื่นจดทะเบียนภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่เริ่มประกอบกิจการค้า หรือวันที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการจดทะเบียน หรือวันเลิกประกอบกิจการค้า